

ÚČETNICTVÍ

Pokročilé aplikace

2., aktualizované vydání

Jana Hinke
Dana Bárková
Zdeněk Hruška

ÚČETNICTVÍ

Pokročilé aplikace

2., aktualizované vydání

**Jana Hinke
Dana Bárková
Zdeněk Hruška**

Upozornění pro čtenáře a uživatele této knihy

Všechna práva vyhrazena. Žádná část této tištěné či elektronické knihy nesmí být reprodukována ani šířena v papírové, elektronické či jiné podobě bez předchozího písemného souhlasu nakladatele. Neoprávněné užití této knihy bude trestně stíháno.

Ing. Jana Hinke, Ph.D.

Ing. Mgr. Dana Bárková, Ph.D.

Ing. Zdeněk Hruška, Ph.D.

Účetnictví 2

Pokročilé aplikace

2., aktualizované vydání

Vydala Grada Publishing, a.s.

U Průhonu 22, 170 00 Praha 7

tel.: +420 234 264 401, fax: +420 234 264 400

www.grada.cz

jako svou 6325. publikaci

Odborní recenzenti:

Ing. Eva Procházková

Ing. Tomáš Lhotka

Ing. Jitka Zborková, Ph.D.

Ing. Lenka Šimonová

Ing. Mgr. Radka Součková

Vydání odborné knihy schválila Vědecká redakce nakladatelství Grada Publishing, a.s.

Odpovědná redaktorka Mgr. Kamila Vojtíšková

Sazba Jan Šístek

Návrh a zpracování obálky Michal Němec

Počet stran 232

První vydání, Praha 2016

Vytiskly Tiskárny Havlíčkův Brod, a.s.

© Grada Publishing, a.s., 2016

Cover Photo © Depositphotos/pressmaster

ISBN 978-80-271-9368-4 (pdf)

ISBN 978-80-247-4281-6 (print)

Obsah

O autorech	7
Řekli o knize	8
Úvod	9
1 Specifika účtování jednotlivých typů společností	11
1.1 Veřejná obchodní společnost	11
1.2 Komanditní společnost	13
1.3 Společnost s ručením omezeným	14
1.4 Akciová společnost	15
1.5 Družstvo	16
1.6 Likvidace obchodní společnosti	16
2 Finanční majetek	25
2.1 Pokladna, ceniny, bankovní účty	25
2.2 Cenné papíry	27
3 Dlouhodobý nehmotný a hmotný majetek	43
3.1 Dlouhodobý nehmotný majetek	43
3.2 Dlouhodobý hmotný majetek	45
3.3 Dotace	51
4 Leasingové financování majetku	58
5 Zásoby	73
5.1 Nakupované zásoby	73
5.2 Zásoby vlastní výroby	76
6 Pohledávky a závazky	84
6.1 Pohledávky a závazky z obchodního styku	84
6.2 Pohledávky a závazky vůči zaměstnancům	86
6.3 Pohledávky a závazky vůči státu	90
6.4 Cizoměnové operace	92
7 Vlastní kapitál	100
8 Náklady a výnosy	107

9	Přípravné práce k účetní závěrce	117
9.1	Inventarizace	117
9.2	Tvorba a zúčtování rezerv	121
9.3	Kurzové rozdíly a jejich vypořádání	125
9.4	Úprava ocenění majetku	128
10	Účetní závěrka – první část	139
11	Účetní závěrka – druhá část	156
11.1	Přehled o peněžních tocích	156
11.2	Přehled o změnách vlastního kapitálu	161
12	Daň z příjmů	168
12.1	Daň z příjmů splatná	168
12.2	Odložená daň z příjmů	171
13	Základní ukazatele finanční analýzy	181
13.1	Ukazatele rentability	181
13.2	Ukazatele aktivity	182
13.3	Ukazatele likvidity	183
13.4	Míra zadlužení	185
13.5	Ukazatele kapitálového trhu	185
13.6	Komplexnější rozbor, soustavy ukazatelů	185
14	Účtování a vykazování dle IAS/IFRS a IFRS for SME	193
Příloha 1	Typový účtový rozvrh pro podnikatele	198
Příloha 2	Vzory výkazů finančního účetnictví	206
Příloha 3	Anglická účetní terminologie	220
3.1	Česko-anglická část	220
3.2	Anglicko-česká část	222
Příloha 4	Právní předpisy související s finančním účetnictvím	225
Seznam zkratek		226
Literatura		228
Rejstřík		229
Shrnutí		231
Summary		232

O autorech

Ing. Jana Hinke, Ph.D.

V roce 2002 dokončila inženýrské studium na ČZU v Praze (obor Provoz a ekonomika) a současně dokončila kombinované studium učitelství odborných předmětů. Během studia působila jako finanční účetní a pedagog na SŠ. V roce 2006 dovršila doktorské studium obhajobou disertační práce na téma Oceňování aktiv v účetnictví. Od té doby vyučovala na Provozně ekonomické fakultě ČZU v Praze a Ekonomické fakultě ZČU v Plzni, kde v současnosti garantuje předměty účetnictví.

Je autorkou řady knih z oblasti IAS/IFRS, mnoha skript a článků v odborných časopisech.

Ing. Mgr. Dana Bárková, Ph.D.

V roce 1985 ukončila studium na VŠE v oboru učitelství odborných předmětů ekonomických. Sedm let působila jako učitelka na středních školách zaměřených na ekonomickou problematiku (SEŠ, obchodní akademie). V akademickém roce 1992–1993 absolvovala roční stáž v USA v rámci programu ECESP, kde se zaměřila na výuku předmětů spojených s účetní problematikou na vysokých školách v USA. Od roku 1993 působí na Západočeské univerzitě v Plzni. V roce 2001 absolvovala doktorské studium v oboru Účetnictví a finanční řízení podniku na VŠE v Praze. S problematikou účetnictví se setkává jako vyučující na fakultách právnické a ekonomické i jako tajemnice fakulty. Je spoluautorkou několika vysokoškolských učebnic, skript a článků v odborných časopisech.

Ing. Zdeněk Hruška, Ph.D.

V roce 2011 ukončil studium na Fakultě ekonomické ZČU v Plzni, kde poté začal působit jako interní doktorand a vyučující předmětů účetnictví. V roce 2015 dokončil doktorské studium zaměřené na problematiku environmentálních daní. Od roku 2012 působí na Fakultě ekonomické ZČU v Plzni jako odborný asistent a od roku 2014 vyučuje účetnictví rovněž na Obchodní akademii v Plzni. Účetní dovednosti rozvíjí i v podnikatelské praxi. Je spoluautorem řady článků v odborných časopisech a příspěvků na odborných konferencích.

Řekli o knize

Předložená kniha logicky navazuje na publikaci Účetnictví 1 – Aplikace principů a technik. Obsahuje stejné metodické pojetí, které motivuje čtenáře k ověření si získaných znalostí na příkladech s uvedením podrobného řešení. Kniha se ve svém obsahu zaměřuje nejen na rozbor položek výkazů a jejich zúčtování, ale i na sestavení účetní závěrky, na výpočet splatné a odložené daně z příjmů, na finanční analýzu a na porovnání účetního řešení ČR s Mezinárodními standardy účetního výkaznictví. Tento rozsah tvoří ucelený rámec pro studium účetnictví.

*Ing. Eva Procházková
zástupce ředitele pro ekonomiku
OA, SOŠg a SOU Chomutov*

Uvedená publikace obsahuje nejen obecné teoretické pojetí jednotlivých účetních problematik, ale i mnoho aplikací právních předpisů ČR i Mezinárodních standardů účetního výkaznictví IAS/IFRS či IFRS for SME. Právě aplikace teorie na příkladech a případových studiích je přínosná pro vysvětlení jednotlivých účetních problematik v praxi.

*Ing. Tomáš Lhotka
ekonom společnosti G-Mar Plus, s. r. o.,
Karlovy Vary*

Úvod

Finanční účetnictví je oborem, který prochází neustálými a četnými změnami. Pro jeho porozumění je nutné si dobře osvojit základní principy účtování a vykazování a poté na ně navázat tak, aby bylo možné porozumět informacím z účetních výkazů, naučit se tyto informace analyzovat a učinit si tak obraz o finanční situaci konkrétního podniku národního hospodářství.

Do obsahu publikace byly zapracovány změny, které přinesla novelizace právních předpisů související jednak s účinností zákona o obchodních společnostech a družstvech (zákon o obchodních korporacích) a se zapracováním směrnice Evropského parlamentu a Rady č. 2013/34/EU do právních předpisů ČR.

Jednotlivé příklady a případové studie jsou zadány takovým způsobem, aby bylo možné pochopit podstatu problému, zvážit varianty řešení, zvolit tu nejvhodnější a posléze ji zkontrolovat s řešením. Řešení příkladů je uvedeno v souladu s českými právními předpisy, dílčí problematika Mezinárodních standardů účetního výkaznictví IAS/IFRS je vysvětlena v rámci samostatné kapitoly 14.

K zaúčtování jednotlivých účetních operací slouží typový účtový rozvrh pro podnikatele (uvedený v příloze), který byl autory vytvořen rozvedením směrné účtové osnovy dané přílohou č. 4 k vyhlášce č. 500/2002 Sb. Účtový rozvrh jako soupis syntetických účtů není legislativně určen, proto mohou různé účtové rozvrhy používané v praxi či v publikacích obsahovat odlišnosti v názvech či číselných označeních syntetických účtů. Za účelem zjednodušení výpočtů DPH byla zvolena fixní sazba ve výši 20 %.

V přílohách jsou obsaženy vzory výkazů finančního účetnictví, dále anglické ekvivalenty účetních položek a zmíněný typový účtový rozvrh pro podnikatele.

Doufáme, že poznatky získané z této monografie bude možné využít jak při studiu, tak i v praxi.

Plzeň, březen 2016

Autoři

1 Specifika účtování jednotlivých typů společností

Zákon č. 90/2012 Sb., o obchodních korporacích, vymezuje jednotlivé typy obchodních korporací. Jedná se o následující obchodní korporace:

- a) veřejná obchodní společnost,
- b) komanditní společnost,
- c) společnost s ručením omezeným,
- d) akciová společnost,
- e) družstvo.

Jednotlivé korporace se liší v celé řadě aspektů. Z hlediska účetního se jedná především o způsob ručení, výši základního kapitálu či zdaňování zisku. Tato kapitola si klade za cíl seznámit čtenáře se základními rozdíly v účtování jednotlivých druhů obchodních korporací.

1.1 Veřejná obchodní společnost

Ve veřejné obchodní společnosti musí figurovat alespoň 2 osoby, které se podílejí na její podnikatelské činnosti nebo správě jejího majetku. Tyto osoby ručí za dluhy veřejné obchodní společnosti společně a nerozdílně celým svým majetkem. V názvu společnosti je uvedeno označení, že se jedná o veřejnou obchodní společnost, což může být uvedeno i zkratkou „v.o.s.“ U tohoto druhu podnikání není vyžadována tvorba základního kapitálu. Vklady vložené společníky jsou evidovány buď jako kapitálové fondy (účet 413), nebo jako závazky ke společníkům (účet 365). Výsledek hospodaření je zcela rozdělován mezi společníky, kteří ho zdaňují dle svého charakteru (fyzická nebo právnická osoba). Společnost nevykazuje žádný výsledek hospodaření, a končí tedy hospodaření s nulovým výsledkem hospodaření. V účetnictví z tohoto důvodu nejsou využívány účty 431, 428 či 429. Účtování převodu výsledku hospodaření uvádí následující tabulka:

Text	Doklad	MD	D
Převod zisku	VÚD	596	364
Převod ztráty	VÚD	354	596

■ Příklad 1

Účetní jednotka Gama, v.o.s., vykázala následující zůstatky výsledkových a rozvahových účtů (uvedeno v tis. Kč):

501 – Spotřeba materiálu	240	521 – Mzdové náklady	100
502 – Spotřeba energie	60	524 – Záonné SP a ZP	34
511 – Opravy a udržování	12	538 – Ostatní daně a poplatky	4
518 – Ostatní služby	90	601 – Tržby za vlastní výroby	1 200
112 – Materiál na skladě	40	311 – Odběratelé	1 000
221 – Bankovní účty	100	321 – Dodavatelé	480

Účetní jednotka má 2 společníky (pan Lukeš a pan Nový), kteří se podílejí na zisku i ztrátě společnosti v poměru 2:1. Jejich vklady do společnosti v penězích na bankovní účet odpovídaly tomuto poměru – pan Lukeš 200 000 Kč a pan Nový 100 000 Kč.

Úkol: Zaučtujte původní vklady a rozdělení výsledku hospodaření mezi společníky a sestavte účetní výkazy společnosti ke konci účetního období. Analyticky rozlišujte závazky ke společníkům.

Č.	Datum	Účetní operace	Doklad	Kč	MD	D
1.	1. 1. 201X	Vklady do společnosti: – pan Lukeš – pan Nový				
2.	31. 12. 201X	Převod výsledku hospodaření na společníky: – pan Lukeš – pan Nový				

Vybrané položky výkazu zisku a ztráty k 31. 12. 201X v tis. Kč:

Provozní výsledek hospodaření	
Převod VH společníkům	

Rozvaha k 31. 12. 201X v tis. Kč:

Aktiva celkem		Pasiva celkem	

1.2 Komanditní společnost

V komanditní společnosti ručí alespoň 1 společník za její dluhy v omezeném rozsahu a alespoň 1 společník v neomezeném rozsahu. V omezeném rozsahu ručí komanditista (do výše svého nesplaceného vkladu) a v neomezeném rozsahu ručí komplementář. Firma obsahuje označení určující, že se jedná o komanditní společnost, přičemž toto označení může být uvedeno např. i ve zkratce „k. s.“. Komanditní společnost nese určité znaky veřejné obchodní společnosti i společnosti s ručením omezeným. Specifickým rysem je zdaňování výsledku hospodaření, kdy část připadající komanditistům podléhá dani z příjmů právnických osob a část připadající komplementářům se zdaňuje stejně jako u veřejné obchodní společnosti.

■ Příklad 2

Pan Lukeš a pan Nový se rozhodli založit komanditní společnost. Komplementářem bude pan Lukeš, který se zavázal ke vkladu 20 000 Kč v hotovosti. Pan Nový bude komanditistou a zavázal se ke vkladu 80 000 Kč na bankovní účet, přičemž 20 000 Kč bude vloženo do 30 dnů od zápisu do obchodního rejstříku.

Úkol 1: Sestavte zahajovací rozvahu komanditní společnosti a zaúčtujte příslušné účetní případy související s otevřením příslušných účtů.

Aktiva celkem	Pasiva celkem

Text	Doklad	Částka	MD	D

Úkol 2: Společnost dosáhla zisku 100 000 Kč. Tento zisk je dle společenské smlouvy dělen v poměru 1:1. Zaúčtujte příslušné účetní operace související s rozdělením zisku.

Text	Doklad	Částka	MD	D
Podíl pana Lukeše (komplementář)	VÚD			
Daň z příjmů komanditní společnosti (počítáno z podílu pana Nového, tzn. komanditisty!)	VÚD			

Vybrané položky výkazu zisku a ztráty:

Provozní výsledek hospodaření	
Převod VH společníkům (podíl komplementáře)	
Daň z příjmů splatná	
Výsledek hospodaření z běžné činnosti	

1.3 Společnost s ručením omezeným

Jak vyplývá z názvu společnosti, společníci ručí za závazky společnosti omezeně, respektive do výše svých nesplacených vkladů. Firma obsahuje označení typu společnosti, které lze uvést například zkratkou „s. r. o.“. Zákon č. 90/2012 Sb., o obchodních korporacích, stanovuje, že minimální výše vkladu je 1 Kč, tudíž minimální základní kapitál společnosti s ručením omezeným je v této výši. V praxi se však společnosti s takto nízkým základním kapitálem zpravidla nevyskytují. Vklady společníků mohou být peněžitého i nepeněžitého charakteru. U nepeněžitých vkladů je potřeba posudek znalce. Výsledek hospodaření společnosti s ručením omezeným podléhá dani z příjmů právnických osob a po zdanění může být vyplácen společníkům ve formě podílů na zisku. V případě ukončení účasti společníka má tento nárok na vypořádací podíl, pokud nedochází k převedení podílu na jiného účastníka a společnost dále bude pokračovat ve své činnosti.

■ Příklad 3

Účetní jednotka Gama, s. r. o., má 3 společníky. Prvním společníkem je Karel Novák s vkladem 100 000 Kč, druhým společnost Omega, s. r. o., s vkladem 100 000 Kč a třetím Jan Talaš s vkladem 100 000 Kč. Po vzájemné dohodě došlo k vystoupení Jana Talaše a společnosti Omega, s. r. o. Ke dni vystoupení činil základní kapitál Gama, s. r. o., 600 000 Kč. Vypořádací podíl činí u Jana Talaše i u společnosti Omega, s. r. o., 200 000 Kč.

Úkol: Zaúčtujte veškeré účetní případy související s vystoupením společníků z hlediska společnosti Gama, s. r. o., a poté z hlediska společnosti Omega, s. r. o.

■ Řešení:

Gama, s. r. o.

Účetní operace	Doklad	Kč	MD	D
Stanovení vypořádacího podílu společnosti Omega, s. r. o.	VÚD			
Stanovení vypořádacího podílu Jana Talaše	VÚD			
Srážková daň ze zhodnocení u podílu Jana Talaše	VÚD			

Účetní operace	Doklad	Kč	MD	D
Výplata podílu společnosti Omega, s. r. o.	VBÚ			
Výplata podílu Janu Talašovi	VBÚ			
Rozhodnutí valné hromady o snížení ZK	VÚD			
Zápis snížení ZK do obchodního rejstříku	VÚD			

Omega, s. r. o.

Účetní operace	Doklad	Kč	MD	D
Vyřazení podílu z evidence	VÚD			
Proplacení podílu	VBÚ			

1.4 Akciová společnost

Základním znakem akciové společnosti je, že její základní kapitál je rozdělen na určitý počet akcií. Firma musí vyjadřovat, že se jedná o tento typ společnosti, což lze uvést např. zkratkou „a. s.“. Základní kapitál akciové společnosti musí činit alespoň 2 000 000 Kč nebo 80 000 EUR. U určitých typů akciových společností může být stanoven zákonem základní kapitál vyšší (například banky 500 000 000 Kč či penzijní společnosti 50 000 000 Kč).

Základní kapitál včetně změn jeho výše je zapisován do obchodního rejstříku, přičemž o změnách rozhoduje valná hromada. Vzhledem k časovým disproporcím mezi rozhodnutím o změně základního kapitálu a zápisem do obchodního rejstříku se jako přechodový účet využívá 419 – Změny základního kapitálu. Výsledek hospodaření podléhá dani z příjmů právnických osob, jejíž sazba činí 19 %. Akcionářům mohou být dle rozhodnutí valné hromady vypláceny podíly na zisku, kdy je účtováno na vrub účtu 431 – Výsledek hospodaření ve schvalovacím řízení a ve prospěch účtu 364 – Závazky ke společníkům při rozdělování zisku. V případě vyplácení podílů na zisku individuálním akcionářům podléhají tyto podíly srážkové dani, kterou eviduje akciová společnost. Výsledek hospodaření může být dále rozdělován formou přidělu do rezervního fondu nebo dalších fondů, popřípadě je ponecháván ve společnosti jako nerozdělený zisk. V souvislosti s akciovou společností se lze dále setkat s pojmem ážio, což je rozdíl mezi tržní a jmenovitou hodnotou akcie.

■ Příklad 4

Účetní jednotka ABC, a. s., zvyšuje základní kapitál úpisem nových akcií (1 000 ks), na něž složili zájemci zálohu ve výši 500 000 Kč na běžný účet společnosti. Jmenovitá hodnota 1 akcie činí 1 000 Kč. Emisní kurz 1 akcie činí 1 200 Kč. Zvýšení základního kapitálu bylo zapsáno do obchodního rejstříku a celý emisní kurz akcií byl splacen na běžný účet.

Úkol č. 1: Zaučtujte veškeré účetní operace související se zvýšením základního kapitálu.

■ **Řešení:**

Účetní operace	Doklad	Kč	MD	D
Přijetí zálohy	VBÚ			
Úpis akcií	VÚD			
Ážio	VÚD			
Zúčtování zálohy	VÚD			
Doplacení akcií	VBÚ			
Zápis zvýšení ZK do obchodního rejstříku	VÚD			

■ **Příklad 5**

Společnost Dřevo, a. s., se rozhodla snížit základní kapitál výkupem vlastních akcií o 110 000 Kč. Akcie budou vykoupeny za nominální hodnotu 1 100 Kč za akcii, následně dojde k jejich zničení.

Úkol: Zaučtujte příslušné účetní operace související se snížením základního kapitálu společnosti.

Účetní operace	Doklad	Kč	MD	D
Výkup akcií	VBÚ			
Rozhodnutí o snížení ZK	VÚD			
Zápis snížení ZK do obchodního rejstříku	VÚD			

1.5 Družstvo

Družstvo má (z hlediska účetnictví) charakter obdobný obchodní společnosti kapitálové (akciová společnost, společnost s ručením omezeným). Pro krytí ztráty může vytvářet nedělitelný fond.

1.6 Likvidace obchodní společnosti

V případě ukončení činnosti podnikatelského subjektu, který vede účetnictví, je sestavována mimořádná účetní závěrka. Majetek společnosti je zpeněžen a dochází k vypořádání závazků a pohledávek společnosti. Zůstatky případných přechodných položek nebo rezerv je potřeba před uzavřením účetních knih přenést do nákladových a výnosových položek nebo do položek pohledávek či závazků. Po vypořádání závazků dochází k rozdělení zbývajících majetku mezi společníky. V případě, že je vyplácen likvidační zůstatek, je zdaňován 15% daňovou sazbou (zvláštní sazbou daně). Základ daně tvoří zhodnocení vkladu do základního kapitálu (likvidační zůstatek snížený o vklad do základního kapitálu). Společnost zaniká výmazem z obchodního rejstříku.

■ Příklad 6

Účetní jednotka Alfa, s. r. o., má 2 společníky. Jedná se o Jaroslava Holého a Pavla Hracha. Oba se podílejí na vkladech i závazcích společnosti rovným dílem. Původní vklad každého ze společníků činil 200 000 Kč, celkem tedy činily vklady 400 000 Kč. V minulém účetním období dosáhla společnost ztráty 300 000 Kč a společníci se rozhodli ukončit její činnost. Společnost má k 1. 5. 201X následující zůstatky účtů:

základní kapitál	400 000 Kč
nerozdělený zisk minulých let	330 000 Kč
statutární fondy	40 000 Kč
stavby (prodejna)	400 000 Kč
oprávky ke stavbám	80 000 Kč
zboží na skladě a v prodejnách	220 000 Kč
dodavatelé	250 000 Kč
bankovní účty	180 000 Kč

Úkol 1: Sestavte rozvahu k 1. 5. 201X.

Aktiva celkem =	Pasiva celkem =

Úkol 2: Zaúčtujte veškeré účetní případy spojené s likvidací společnosti.

Účetní operace	Doklad	Kč	MD	D
Prodej budovy prodejny	VBÚ	290 000		
Doučtování ZC prodejny	VÚD			
Výřazení stavby prodejny	VÚD			
Prodej zásob zboží	PPD	205 000		
Výdej zboží ze skladu	VYD			
Zaplacení závazků dodavatelům	VBÚ			
Úhrada části ztráty ze statutárních fondů	VÚD	40 000		
Úhrada části ztráty z nerozděleného zisku	VÚD			

Úkol 3: Vyčíslete výsledek hospodaření po vypořádání závazků a zpeněžení majetku společnosti.

Úkol 4: Sestavte rozvahu po vypořádání závazků a zpeněžení majetku společnosti.

Aktiva celkem =	Pasiva celkem =

Likvidační zůstatek činí Každý ze společníků má nárok na Původní vklad každého společníka činil, tudíž 15% srážkové dani podléhá zhodnocení a srážková daň bude činit u každého ze společníků

■ Příklad 7

Úkol: Vyjádřete své stanovisko

Č.	Stanovisko	Ano	Ne	Nelze stanovit
1.	Právnícká osoba je vždy účetní jednotkou			
2.	Smrt společníka vede k zániku společnosti s ručením omezeným			
3.	Nominální (jmenovitá) hodnota akcie je cena, která byla stanovena při emisi akcie (na listinných akciích je tato cena přímo uvedena)			
4.	Podnikání ve formě akciové společnosti je výhodnější než podnikání ve formě společnosti s ručením omezeným			
5.	Akciová společnost povinně vytváří rezervní fond			
6.	Akciová společnost podléhá vždy auditu			

Č.	Stanovisko	Ano	Ne	Nelze stanovit
7.	Komanditista ručí za závazky komanditní společnosti celým svým majetkem			
8.	Veřejnou obchodní společnost musí založit alespoň 2 osoby			
9.	Obchodní korporace vzniká dnem zápisu do obchodního rejstříku			

■ Příklad 8

Úkol: Porovnejte různé typy obchodních společností v ČR zejména z těchto hledisek (vycházejte z aktuálního znění zákona o obchodních korporacích):

- „umístění na škále“ čistě osobní – čistě kapitálová společnost;
- ručení společníka za závazky společnosti;
- velikost podílů jednotlivých společníků;
- způsob založení společnosti.

Právní forma	Veřejná obchodní společnost	Komanditní společnost	Společnost s ručením omezeným	Aktiová společnost
Počet společníků				
Označení společníků				
Minimální základní kapitál				
Ručení společníků				
Podíl společníka				
Zákonná úprava (zákon o obchodních korporacích)				

Řešení příkladů z 1. kapitoly

■ Příklad 1

Č.	Datum	Účetní operace	Doklad	Kč	MD	D
1.	1. 1. 201X	Vklady do společnosti: – pan Lukeš – pan Nový	VBÚ VBÚ	200 000 100 000	221 221	365/1 365/2
2.	31. 12. 201X	Převod výsledku hospodaření na společníky: – pan Lukeš – pan Nový	VÚD VÚD	440 220	596 596	364/1 364/2

Vybrané položky výkazu zisku a ztráty k 31. 12. 201X v tis. Kč

Provozní výsledek hospodaření	660 Kč
Převod VH společníkům	–660 Kč

Rozvaha k 31. 12. 201X v tis. Kč

112 – Materiál na skladě	40 Kč	321 – Dodavatelé	480 Kč
221 – Bankovní účty	100 Kč	364 – Závazky ke společníkům při rozdělování zisku	660 Kč
311 – Odběratelé	1 000 Kč		
Aktiva celkem	1 140 Kč	Pasiva celkem	1 140 Kč

■ Příklad 2

Zahajovací rozvaha komanditní společnosti

211 – Pokladna	20 000 Kč	411 – Základní kapitál	100 000 Kč
221 – Bankovní účty	60 000 Kč		
353 – Pohledávky za upsaný ZK	20 000 Kč		
Aktiva celkem	100 000 Kč	Pasiva celkem	100 000 Kč

Účetní operace související se vznikem společnosti

Č.	Účetní operace	Kč	MD	D
1.	Počáteční stav účtu 211	20 000	211	701
2.	Počáteční stav účtu 221	60 000	221	701
3.	Počáteční stav účtu 353	20 000	353	701
4.	Počáteční stav účtu 411	100 000	701	411

Účetní operace související se ziskem

Č.	Účetní operace	Kč	MD	D
1.	Podíl pana Lukeše (komplementář)	50 000	596	364
2.	Daň z příjmů k. s. (počítáno z podílu pana Nového – komanditisty)	9 500	591	341

Vybrané položky výkazu zisku a ztráty

Provozní výsledek hospodaření	100 000 Kč
Převod VH společníkům (podíl komplementáře)	50 000 Kč
Daň z příjmů splatná	9 500 Kč
Výsledek hospodaření z běžné činnosti	40 500 Kč

■ Příklad 3

Účtování společnosti Gama, s. r. o.

Č.	Účetní operace	Doklad	Kč	MD	D
1.	Vypořádací podíl Omega, s. r. o.	VÚD	200 000	252	365/1
2.	Vypořádací podíl Jana Talaše	VÚD	200 000	252	365/2
3.	Srážková daň ze zhodnocení podílu Jana Talaše	VÚD	15 000	365/2	342
4.	Výplata podílu společnosti Omega, s. r. o.	VBÚ	200 000	365/1	221
5.	Výplata podílu Janu Talašovi	VBÚ	185 000	365/2	221
6.	Rozhodnutí valné hromady o snížení ZK	VÚD	400 000	419	252
7.	Zápis snížení ZK do obchodního rejstříku	VÚD	400 000	411	419

Účtování společnosti Omega, s. r. o.

Č.	Účetní operace	Doklad	Kč	MD	D
1.	Vyřazení podílu z evidence	VÚD	100 000	568	062
2.	Proplacení podílu	VBÚ	200 000	221	668

■ Příklad 4

Č.	Účetní operace	Doklad	Kč	MD	D
1.	Přijetí zálohy na akcie	VBÚ	500 000	221	379
2.	Úpis akcií	VÚD	1 000 000	353	419
3.	Ážio	VÚD	200 000	353	412
4.	Zúčtování zálohy	VÚD	500 000	379	353
5.	Doplnění akcií	VBÚ	700 000	221	353
6.	Zápis zvýšení ZK do obchodního rejstříku	VÚD	1 000 000	419	411

■ Příklad 5

Č.	Účetní operace	Doklad	Kč	MD	D
1.	Výkup akcií	VBÚ	110 000	252	221
2.	Rozhodnutí o snížení ZK	VÚD	110 000	419	252
3.	Zápis snížení ZK do obchodního rejstříku	VÚD	110 000	411	419

■ Příklad 6

Rozvaha k 1. 5. 201X

Stavby (KS 021)	400 000 Kč	Základní kapitál (KS 411)	400 000 Kč
Oprávky ke stavbám (KS 081)	–80 000 Kč	Nerozdělený zisk minulých let (KS 428)	330 000 Kč
Zboží na skladě a v prodejnách (KS132)	220 000 Kč	Statutární fondy (KS 423)	40 000 Kč
Bankovní účty (KS 221)	180 000 Kč	Dodavatelé (KS 321)	250 000 Kč
		VH (ve schvalovacím řízení KS 431)	–300 000 Kč
Aktiva celkem	720 000 Kč	Pasiva celkem	720 000 Kč

Č.	Účetní operace	Doklad	Kč	MD	D
1.	Prodej budovy prodejny	VBÚ	290 000	221	641
2.	Doúčtování ZC prodejny	VÚD	320 000	541	081
3.	Vyřazení stavby prodejny	VÚD	400 000	081	021
4.	Prodej zásob zboží	PPD	205 000	211	604
5.	Výdej zboží ze skladu	VYD	220 000	504	132
6.	Zaplacení závazků dodavatelům	VBÚ	250 000	321	221
7.	Úhrada části ztráty ze statutárních fondů	VÚD	40 000	423	431
8.	Úhrada části ztráty z nerozděleného zisku	VÚD	260 000	428	431

Výsledek hospodaření po vypořádání závazků a zpeněžení majetku společnosti

Prodané zboží (504)	220 000 Kč	Tržby za zboží (604)	205 000 Kč
ZC prodaného dlouhodobého NHM a HM (541)	320 000 Kč	Tržby z prodeje dlouhodobého NHM a HM (641)	290 000 Kč
Náklady celkem	540 000 Kč	Výnosy celkem	495 000 Kč
		Výsledek hospodaření	–45 000 Kč (ztráta)

Rozvaha po vypořádání závazků a zpeněžení majetku společnosti

Bankovní účty (KS 221)	220 000 Kč	Základní kapitál (KS 411)	400 000 Kč
Pokladna (KS 211)	205 000 Kč	Nerozdělený zisk minulých let (KS 428)	70 000 Kč
		VH ve schvalovacím řízení (KS 431)	–45 000 Kč
Aktiva celkem	425 000 Kč	Pasiva celkem	425 000 Kč

Likvidační zůstatek činí 425 000 Kč. Každý ze společníků má nárok na 212 500 Kč. Původní vklad každého společníka činil 200 000 Kč, tudíž 15% srážkové dani podléhá zhodnocení 12 500 Kč a srážková daň bude činit u každého ze společníků 1 875 Kč ($12\,500 \times 0,15$).

■ Příklad 7

Č.	Stanovisko	Ano	Ne	Nelze stanovit
1.	Právnícká osoba je vždy účetní jednotkou	x		
2.	Smrt společníka vede k zániku společnosti s ručením omezeným		x	
3.	Nominální (jmenovitá) hodnota akcie je cena, která byla stanovena při emisi akcie (na listinných akciích je tato cena přímo uvedena)	x		
4.	Podnikání ve formě akciové společnosti je výhodnější než podnikání ve formě společnosti s ručením omezeným			x
5.	Akciová společnost povinně vytváří rezervní fond		x	
6.	Akciová společnost podléhá vždy auditu		x	
7.	Komanditista ručí za závazky komanditní společnosti celým svým majetkem		x	
8.	Veřejnou obchodní společnost musí založit alespoň 2 osoby	x		
9.	Obchodní korporace vzniká dnem zápisu do obchodního rejstříku	x		